

Hatósági feladatok a köznevelésben

OKTATÁSI HIVATAL, TANKERÜLETI KÖZPONT KORMÁNYHIVATALOK HATÓSÁGI FELADATAI

1. Oktatási Hivatal hatósági és egyéb feladatai

Az Oktatási Hivatal (továbbiakban: Hivatal) feladatai széles körben ölelik fel a tanulók tanulmányait, kezdve az általános iskolai oktatásba való belépéstől egészen az egyetemi diploma megszerzéséig. A Hivatal végigkíséri a tanulót/hallgatót a tanulás útján a tanulmányaival kapcsolatos hatósági ügyek intézésében.

Így:

- Ellátja a köznevelés információs rendszerének (a továbbiakban: KIR) adatkezelői feladatait.
- Ellátja a nyelvvizsgáztatással kapcsolatos állami feladatokat.
- A köznevelésben alkalmazandó állami tankönyvfejlesztésért és- kiadásért felelős szerv.
- A köznevelési intézményben folyó szakképesítésekhez kapcsolódó komplex szakmai vizsga megszervezése.
- Ellátja az INYR adatkezelő rendszer feladatait.
- Ellátja az oktatási nyilvántartás működtetését.
- Az Oktatási Hivatal (továbbiakban: Hivatal) vezeti az óvodai nevelésben részvételre kötelezettek és a tankötelesek nyilvántartását.
- Vezeti a szaktanácsadói, szakértői, érettségi vizsgaelnöki névjegyzéket.
- A Hivatal döntést hoz a köznevelési szakértői engedély kiadásáról, a köznevelési szakértői tevékenységtől és a vizsgáztatási tevékenységtől való eltiltásról.
- Az Nkt. 38. § (8) és (9) bekezdésében meghatározott esetekben a fellebbezést a Hivatal bírálja el, illetve gyakorolja a felügyeleti szerv részére az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvényben meghatározott jogosítványokat.
- A szülő kérelmére a Hivatal engedélyezi a tankötelezettségi kort elért gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét.
- A Hivatal ellátja az egyéni munkarend engedélyezését.
- A tanköteles tanuló tanulmányainak külföldön történő folytatását a Hivatalnak kell bejelenteni.

- A szülő kérelmére a Hivatal engedélyezi a tankötelezettség teljesítése megkezdését a gyermek hat éves kora előtt.
- Előkészíti és megszervezi az érettségi vizsgákat.
- Lebonyolítja a köznevelési tárgyú nemzetközi méréseket és vizsgálatokat.
- A külföldön megszerzett oklevelek, illetve nyelvvizsga bizonyítványok honosítását végzi.
- Ellátja az országos versenyek szervezését.
- A Hivatal ellátja az Nkt. 80. §-ában meghatározott országos mérési feladatokat.
- A Hivatal az Nkt. 77. § (3) bekezdése alapján elvégzi a miniszter által elrendelt szakmai ellenőrzést, pedagógiai-szakmai méréseket, átvilágításokat, elemzéseket, továbbá a miniszter egyedi intézkedése alapján végzi az intézmény törvényességi, szakmai ellenőrzését.
- A Hivatal ellátja a középfokú beiskolázással kapcsolatos, külön jogszabályokban meghatározott feladatokat.
- Az Nkt. 87. § (2) bekezdése szerinti országos pedagógiai-szakmai ellenőrzést szervez.
- Az Nkt. 90. § (2) bekezdése alapján a külföldi nevelési-oktatási intézmények és a nemzetközi iskolák tekintetében gyakorolja az Nkt. 34. § (2) bekezdése szerinti törvényességi ellenőrzési jogkört.
- Ellátja a mindenkori tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott hatósági ellenőrzések során a szakmai irányítással kapcsolatos feladatokat.
- Szervezi a pedagógusok minősítő vizsgáját és minősítési eljárását.
- A Hivatal értesíti a kormányhivatalt, ha a KIR-ben tárolt adatok vagy okirat alapján megállapítható, hogy a köznevelési intézmény működése egy nevelési évnél vagy egy tanévnél hosszabb ideig szünetel.
- A Hivatal gondoskodik a szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértő kijelöléséről és kirendeléséről.
- Ellátja a pedagógus-továbbképzéssel kapcsolatos akkreditációs tevékenységgel kapcsolatos feladatokat.
- Ellátja a pedagógus-továbbképzések szervezőinek ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat.
- Tankönyvfejlesztési feladatokat végez.
- Felsőoktatással kapcsolatos feladatai során többek között lebonyolítja a felvételi eljárást.
- Ellátja a köznevelési és felsőoktatási ágazati információs rendszerek működtetésével kapcsolatos feladatokat.
- Ha rendkívüli időjárás, járvány, természeti csapás vagy más elháríthatatlan ok miatt a nevelési-oktatási intézmény működtetése nem lehetséges, a megyére, fővárosra kiterjedő veszélyhelyzet esetében rendkívüli szünetet a Hivatal rendel el.

A Hivatal ellát adminisztrációs feladatokat is, így diák és pedagógusigazolványokat állít ki, nyilvántartja a felvételi eljárásokban résztvevőket és adataikat, valamint intézi a külföldön megszerzett oklevelek, illetve nyelvvizsga bizonyítványok honosítását is.

2. Tankerületi központ hatósági feladatai

A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 42. § (1) bek. szerint az illetékes tankerületi központ közigazgatási hatósági eljárás keretében hoz döntést a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény megállapításával, illetve a szakértői véleményben foglaltakkal összefüggésben.

Így:

- Az eljárás megindítását a **szülő kérheti az illetékes tankerületi központnál, ha nem ért egyet a szakértői véleményben foglaltakkal**, illetve a szakértői bizottság eljárásával.

Az eljárás megindítását köteles kérni:

- a) **a nevelési-oktatási**, a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, szociális intézmény, vagy a gyámhatóság, ha **a szülő a szakértői vizsgálat szükségességével nem ért egyet, illetve a kérelmet nem írja alá**, (Hol maradt a szakképző intézmény?)
- b) **a szakértői bizottság**, ha **a szülő a gyermekével a szakértői vizsgálaton ismételt felhívás ellenére nem jelenik meg vagy a szakértői vizsgálatban nem működik közre, illetve a szakértői véleményben foglaltakkal vagy annak továbbításával nem ért egyet**,
- c) **a szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértő**, ha **a szakértői bizottság eljárásában megszegték a vizsgálat eljárási szabályait**,
- d) **a kijelölt nevelési-oktatási intézmény vezetője**, ha a gyermeket a szakértői vélemény alapján **a kijelölt nevelési-oktatási intézménybe nem íratják be**.

Az eljárásra az a tankerületi központ illetékes, amelynek a működési területén a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában, vagy ha az nem állapítható meg, a gyermek, tanuló tartózkodási helye található.

Ha a gyermeket, tanulót a gyámhivatal átmeneti vagy tartós nevelésbe vette a tankerületi központ illetékességét a gyermek tartózkodási helye határozza meg.

A tankerületi központ az eljárása megindításáról nyolc napon belül értesíti a szakértői bizottságot. A tankerületi központ a döntés egy példányát a döntés véglegessé válását követő nyolc napon belül megküldi az érintett nevelési-oktatási intézménynek és a szakértői bizottságnak.

A fentiekől eltérően a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II.26.) EMMI rend. 39. § szerinti szakértői bizottságként eljáró Gyakorló Szakszolgálat szakértői véleményében foglaltakkal és eljárásával kapcsolatban az alábbi (2)-(4) bekezdés rendelkezései alkalmazandók.

(2) Az eljárást az a kormányhivatal folytatja le, amelynek a működési területén a Gyakorló Szakszolgálat vizsgálatát kezdeményező személy lakóhelye, ennek hiányában, vagy ha az nem állapítható meg, tartózkodási helye található.

(3) A kormányhivatal az eljárása megindításáról nyolc napon belül értesíti a Gyakorló Szakszolgálatot.

(4) A kormányhivatal eljárásában diagnosztikai kérdésekben szakértőként - a kormányhivatal kirendelése alapján - a Gyakorló Szakszolgálat jár el azzal, hogy az eljárásban nem vehet részt az a szakértő, aki a Gyakorló Szakszolgálat részéről az eljárásban érintett szakértői vélemény elkészítésében részt vett.

3. Megyei kormányhivatal hatósági feladatai

- Az egyházi és magán köznevelési intézmények nyilvántartásba vétele, törlése, intézmények jegyzékének vezetése.
- Az egyházi, magán és nemzetiségi önkormányzat által fenntartott köznevelési intézményekkel kapcsolatos feladatok (működési engedély kiadás, fenntartó törvényességi ellenőrzése).
- Tanköteles tanulónál, az iskolából/kollégiumból kizárás - véglegessé vált - fegyelmi büntetés esetén, ha nyolc napon belül nem talál a szülő másik intézményt, akkor a megyei kormányhivatal új iskolát/kollégiumot jelöl ki a tanuló számára a fegyelmit döntést meghozó iskola/kollégium megkeresésére.
- Megszervezi a független vizsgabizottság előtti vizsgákat.
- Vizsgabiztost rendel ki felnőttoktatás esetén, ha a tanuló két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelmények egy tanévben, vagy az előírtnál rövidebb idő alatt történő teljesítésével összefüggő osztályozó vizsgát kíván tenni.
- Ha a szülő nem jelenik meg gyermekével a nevelési tanácsadáson, az iskolapszichológusi, óvodapszichológusi vizsgálaton és a fejlesztő foglalkozásokon, a megyei kormányhivatal kötelezi a szülőt kötelezettségének betartására.
- A megyei kormányhivatal hatósági ellenőrzést folytat le köznevelési intézményekben az alábbi területeken:
 - a) az egyenlő bánásmód követelményével kapcsolatosan,
 - b) a kötelező felvételre vonatkozó feladatok ellátására,
 - c) az osztály-, csoportlétszámra,
 - d) a gyermek- és tanulói balesetvédelemre,
 - e) a tanulói óraterhelésre,
 - f) a tanulmányok alatti és az állami vizsgák megszervezésére, lebonyolítására,
 - g) az alkalmazási feltételekre,
 - h) a kötelező tanügyi nyilvántartások vezetésére és valódiságára,
 - i) a minimális (kötelező) eszközök és felszerelések meglétére,
 - j) a köznevelés ingyenességére,
 - k) a tankönyvek és más tanulói felszerelések biztosítására,
 - l) a tanulói fegyelmi eljárás megszervezésére, lefolytatására, a döntéshozatalra vonatkozó rendelkezések megtartására vonatkozóan.
- Ha a kormányhivatal a hatósági ellenőrzés során feltárja, hogy a nevelési-oktatási intézmény a felvételi, átvételi kérelem elbírálása során megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, az érintett szülő kérelmére megállapítja az óvodai felvétel, a tanulói jogviszony, a kollégiumi tagsági viszony létrejöttét.
- Az egyenlő bánásmód megsértése miatt az intézményvezetővel szemben szabálysértési eljárást indít.

4. Megyei kormányhivatal általános illetékességgel eljáró járási hivatala

- A szülő – tárgyév május 25. napjáig benyújtott – kérelme alapján a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, a járási hivatal felmentheti a gyermeket az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, ha azt családi körülményei, sajátos helyzete indokolja.
- Hivatalból, valamint az Oktatási Hivatal jelzése alapján elrendeli és felügyeli az óvodába járási kötelezettség és a tankötelezettség teljesítését.

Jogszabályok:

121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet az Oktatási Hivatalról

229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet - a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

15/2013. (II.26.) EMMI rend a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről

Molnár László

BPI

2023.02.10.